

บทคัดย่อ

การตั้งถิ่นฐานของชาวจีน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย
กรณีศึกษาชุมชนท่าฉลอม ชุมชนท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร*

ศศิธร ศิลป์วุฒยา**

บทความชิ้นนี้ต้องการนำเสนอประเด็นการตั้งถิ่นฐานของชาวจีน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย กรณีศึกษาชุมชนท่าฉลอม ชุมชนท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร โดยชุมชนดังกล่าวประกอบด้วยชาวจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานเป็นจำนวนมาก จนถูกขนานนามว่าเป็นหมู่บ้านท่าจีน ในบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งศูนย์กลางทางการค้าที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากมีเรือจากจีนจอดเทียบท่าเพื่อขนถ่ายสินค้าและค้าขาย

จากลักษณะดังกล่าวทำให้เห็นความสัมพันธ์เรื่องระบบเศรษฐกิจชุมชนว่าเป็นจุดเชื่อมโยงการค้าขายจากเมืองสู่ชานเมือง และจากนอกประเทศสู่ในประเทศ การพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงคนกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยเฉพาะชาวจีนที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาผสมผสานกับกลุ่มไทยดั้งเดิมในพื้นที่ และเกิดเป็นกลุ่มชุมชนคนจีนที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย

นอกจากนั้นแบบแผนทางเศรษฐกิจยังส่งผลต่อรูปแบบทางวัฒนธรรมของท่าฉลอมด้วยเช่นเดียวกัน เนื่องจากเครือข่ายทางการค้าส่งผลให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างคนไทยและคนจีนที่อพยพเข้ามา ทั้งในเรื่องความเชื่อ เช่น การปรากฏอยู่ของศาลเจ้า และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เช่น ประเพณีพิธีกรรม วัฒนธรรมอาหาร ฯลฯ ดังจะเห็นได้จากระบบเครือข่ายที่ปรากฏอยู่ในชุมชนท่าฉลอม มีทั้งการผสมผสานจากการสมรสระหว่างเชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน และระหว่างตระกูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของชุมชนท่าฉลอมในปัจจุบัน

คำสำคัญ : ชุมชนท่าฉลอม, ชุมชนท่าจีน, การตั้งถิ่นฐาน, ระบบเครือข่าย

* บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัยเรื่องโครงการศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชนท่าฉลอมและริมฝั่งมหาชัย เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ปีพ.ศ. 2562

** อาจารย์ประจำภาควิชามานุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The Chinese Settlement and the relationship between relatives case study:
Tha Chalom Community and Tha Chin community, Samutsakhon

Sasithron Sinvuttaya

The Article present the Chinese settlement and the relationship between relatives in case study of Tha Chalom Community and Tha Chin community, Samutsakhon. According to among of Chinese settlement, to be named as Moo Ban Tha Chin. In Tha Chin area is the commercial centre due to the Chinese ship that stop by to load, unload and sell the goods.

As can be seen that economy community is the connection point from city to suburb and outside the country into the country. From this development is connected the local and new comer together to be an important Thai-Chinese economy community in Thai Gulf coast area.

Addition, economic pattern would also change the Tha Chalom culture pattern. Thai and Chinese culture is blended, for example belief, existence of shrine and life style, ritual traditions and food, due to the trade network. As can be seen from the relatives in Tha Chalom area that marriage between Thai-Chinese and Chinese-Chinese that showed the recently Tha Chalom's identity.

Keywords: Tha Chalom Community, Tha Chin Community, The Settlement and The Relatives.

